

Jorma HUHTALA LAKEDAIMON

Laulurunoja sodasta,työttömyydestä ja
työttömyydestä ja rakkaudesta

Rakas Lukija

Laulurunokirjani koostuu kolmesta eri aihealueesta ja ne on omistettu lähinnä kolmelle ihmisryhmälle, sotiemme veteraaneille, pitkäaikaistyöttömille ja lopulta kaikille meille muille, jotka samalla tavalla kaipaamme ystävyyttä, arvostusta, kunnioitusta ja rakkautta – ja haluamme niitä toisillemme suoda.

Vanha Taistelija on sotiemme veteraanien kunniaksi sanoittamani runolaulukokoelma, joka on myös äänitetty ja julkaistu 27.4.1995 päivänä, jona tuli kuluneeksi tasan 50 vuotta sodan päättymisestä Suomessa. Päivä on samalla Kansallinen veteraanipäivä. *Vanha Taistelija* oli ensimmäinen laulukokoelman muodossa tehty musiikillinen kiitos ja kunnian-

osoitus isänmaamme pelastaneille sankareille meiltä sodan jälkeen syntyneen sukupolven sanoittajalta ja säveltäjiltä. Pyytäessään isäni muistotilaisuuden yhteydessä minua tekemään tämän kokoelman elokuun alussa vuonna 1994 veteraanit totesivat, että he olivat 50 vuotta odottaneet meidän kiitostamme – turhaan. Kokoelma valmistui kahdeksan kuukautta myöhemmin huhtikuun alkupuolella 1995. Se levytettiin Sibelius Akatemian studiolla Pohjoisella rautatiekadulla Helsingissä. Oli puhdas sattuma, että valmiit äänitteet saatiin vain muutamaa päivää ennen sodan päättymisen 50-vuotisjuhlaa. Kokoelma jäi myös ainoaksi lajissaan, koska veteraanien joukot ovat jo aloittaneet pitkän ja lopullisen marssinsa kohti ikuista rauhaa.

Mutta heti ilmestyttyään levyä soitettiin paljon koko valtakunnan alueen radioasemilla. Sen myötä sain kutsuja vete-

raanien koteihin ja samalla upean tilaisuuden tavata kymmenittäin isänmaatamme palvelleita rintamasotilaita, lottia, sairaanhoitajia ja muita hienoja ihmisiä, jotka kantoivat korvaamattoman kortensa kekoon silloin, kun maamme kohtaloista päätettiin. Ilman tätä kokoelmaa minulle ei olisi tullut mahdollisuutta oppia tuntemaan näitä uskomattomia ihmisiä. Olen tästä kohdalleni osuneesta kunniasta ikuisesti kiitollinen. Monta uskomatonta tarinaa pienten ihmisten sankaruudesta olisi muussa tapauksessa jäänyt minulta kokonaan kuulematta tässä elämässä.

Haluan kiittää myös niitä 42 upeaa ihmistä, jotka omalla panoksellaan osallistuivat tämän kokoelman toteuttamiseen, säveltäjiä ja sovittajia, laulajia, studiomuusikoita, äänitarkkailijoita, graafikkoo, oopperalaulaja Henrik Lambergia ja näyttelijä-laulaja Leena Koivistoa, kapel-

limestari Pekka Toivasta, Kodaly-kuoroa ja Sibelius Akatemian lahjakkaita opiskelijoita. Koko tekijäjoukon tuntema suuri kunnioitus sotiemme veteraaneja kohtaan takasi sen, että ketään heistä ei tarvinnut pyytää kahta kertaa mukaan kokoelman toteuttamiseen.

Tosi oudot Olympialaiset on puolestaan pitkäaikais- ja muille työttömille ja syrjäytyneiksi itsensä tunteville ihmisille tarkoitettu myötäelävä ja hirtehishuumorilla höystetty laulurunokokoelma, jonka tavoitteena on edesauttaa siviiliin tilapäisesti joutuneitten elämäntilanteen ymmärtämistä, ja keskinäistä suvaitsevaisuutta. Myös niitten piirissä, jotka eivät ole tähän mennessä joutuneet luopumaan omista inhimillisistä ja ammatillisista tavoitteistaan, perusturvallisuuden tunteestaan, tulevaisuuden visioistaan ja unelmistaan. Se on kädenojennus kaikille työttömyyden kirot

kokeneille maassa, jossa työ ja asema tuntuvat joskus olevan ihmisarvon mitta – ja jopa sen ansaitsemisen edellytys. Vaikeissakin asioissa on aina nähtävä valoisia puolia.

Herodotoksen mukaan, kun spartalainen sotilas Dienekes kuuli Thermopylaen taistelun yhteydessä persialaisten vihollisten määrän olevan niin suuren, että heidän nuolensa pimentävät auringon, Spartan kuningas Leonidas vastasi: "No hyvä, sittenhän me saamme taistella varjossa".

Huumori on jumalten lahja ihmisille. Sen avulla me kykenemme kestämään joskus ylitsepääsemättömiltä tuntuvia elämäntilanteita. Itselleen nauramaan kykenevä ihminen on rakastettava olento, koska hän riistää kaunaisilta kanssaihmisiltään vahingonilon kyseenalaisen riemun. Olen itse ollut sekä liike-elämän ylimmissä johtotehtävissä että toisaalta pitkäaikaistyöttömänä. Olen myös toiminut eri-

laisissa tehtävissäni syrjäytyneiksi itsensä tuntevien henkisenä valmentajana. Uskon tuntevani näitten ihmisten sisäisiä tunteja niin hyvin, että uskalsin tehdä omat laulurunoni heidänkin kunniakseen. Kokoelman sävellyksistä kiitän seuraavia: edesmennyt Arto ”Poku” Tarkkonen, Timo Forsström ja Timo Koskinen.

Paluu on rakkauslaulukokoelma kaikille meille, jotka ovat sitä osakseen saaneet ja antaneet, kokeneet sen ihanuuden ja tuskan, yhteiselon ja eron, onnen hetket ja pettymykset, uskon ja epäuskon, toiveet ja toiveitten romahtamisen, lähentymisen ja erkanemisen, lähdön ja paluun. Se on myös kiitokseni naiselle, joka rakkaudellaan palautti minut oikealle tielle monivuotisen harharetkeni jälkeen, jonka aikana ”minä tuulien mukana kuljeksin ja harhailin päivin ja öin, elon parhaita jy-

*viä hyljeksin, ja sen akanat herkkaina
söin”.*

*Lakedaimonin lain, soturien lain, mukaan
spartalaiset eivät saaneet koskaan pe-
rääntyä taistelukentältä. Siksi nimesin
tämän laulurunokokoelman sen mukaan
ja muistuttamaan meitä kaikkia siitä, että
sodassa, elämän myrskyissä ja rakkau-
dessa ei pidä koskaan antaa periksi.*

Tekijä

Vanha Taistelija

*Nyt olemme vaiti, murehtien,
kuka uskonut olisi tätä?
Vanha Taistelija tässä lepää nyt,
ja poissa on kiire ja hätä.
Kuin aurinko painuen majoilleen
hän, meidän voimatta mitään,
nousi yksinäiselle lennolleen
kohti yössä uinuvaa Itää.*

*Onhan lähtöjä nähty me ennenkin,
mutta viesti on tää sydäimestä:
paljon antaneet oisimme, kaikenkin,
jos päästy ois tää näkemästä.
Nousi kerran viel' taivaalle taistelija,
katos hiljakseen pilvien taa,
kentä laidalla lapsesi hiljaiset
tieää: vielä he nähdä sut saa.*

*Näitä lähtöjä meillekin muistelit,
sodan muistot ei mielestä heitä,
kun kuoloa uhmaten silloinkin
te lensitte Blenhemeitä,*

*niitä lentoja kun sinä muistelit,
niitä lähtöjä, paluita, teitä
kotikentällä päätäsi puistelit,
enää nähnyt et kaikkia heitä.*

*Kuka penniäkään sinun puolestas',
edes puista ja puol'palanutta,
olis lyönyt silloin, kun katsoa sai
tämä maa sotaa alkanutta?
Mutta aina te nousitte uudelleen
ja kohtalot riepotti teitä:
osa palasi maatansa suudellen,
tuli osasta enkeleitä.*

*Niin tulevi jokainen vuoroonsa
me erkaamme elosta tälleen,
ja enkelit huomaavat kuoroonsa
uuden laulajan liittyneen jälleen.
Olit enkeli ehkä jo ennenkin
osasithan sa laulaa ja lentää,
vaikka luotamme taivaaseen lensitkin
kerran laulamme yhdessä sentään.*

*Nousi kerran viel'taivaalle taistelija,
katos hiljakseen pilvien taa,
kentän laidalla lapsesi hiljaiset
tietää: vielä he nähdä sut saa.*

Uskollinen Pystykorva

*On peltopahan niljaisen
 nyt yllä huntu usvainen,
 tän hetken hartaanhiljaisen
 mä vietän väristen.
 Ne tulee vielä, tiedänhän
 ei siitä epäilystä,
 mutt' kauanko mä itse vielä
 kestan piiritystä?*

*Yks' ystäväni turvallinen
 kainalossa makaa,
 Pystykorva uskollinen,
 häntä sen on vakaa.
 Sen hihnasta mä talutin
 tän ojan pientareelle,
 sen kanssa hiljaa odotin
 mä aamun autereelle.*

*Kun oksa viimein risahti
 sen Pystykorva vainusi,
 kun kerran kuono haukahti
 taas yksi lakosi.*

LAKEDAIMON - Laulurunoja sodasta, työttömyydestä ja rakkaudesta on kokoelma kirjailijan musiikillisesta tuotannosta. Kaikki tämän kirjan laulut ovat myös hänen 10-osaisena julkaistavassa romaanissaan "Lapsi pilvien pimeäin". Sen formaatit tulevat olemaan perinteinen kovakantinen, sähköinen ja äänikirja.

www.bod.fi